יוצא לאור לקראת יום הבהיר - כ״ח סיון ה׳תשע״ה

ספרי׳ — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

שער
ראשון

קונטרס

ראש־השנה - תשנ״ב

מאת
כבוד קדושת
אדמו״ר מנחם מענדל שליט״א
שניאורסאהן
מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת
„אוצר החסידים"

770 איסטערן פארקווי — ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתים לבריאה
הי׳ תהא שנת נפלאות בכל
צדי״ק שנה לכ״ק אדמו״ר שליט״א

Reprinted In Honor Of Chof Ches Sivan, 5775

מאמר
והי׳ה ביום ההוא

Maamar
VIHAYAH BAYOM HAHU

KUNTRES
ROSH HASHANAH, 5752
(Sefer HaMaamarim Meluket, Vol. VI, p. 3ff.*)*

By the Grace of G-d
Second Day of Rosh HaShanah, 5728

והי׳ה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה׳ בהר הקודש בירושלים
"And it shall be on that day, that a great *shofar* shall be sounded, and those who are lost in the land of Ashur and those who are banished in the land of Egypt shall come and bow down to G-d on the holy mountain in Jerusalem."[1]

In the *maamar* of this title in *Likkutei Torah,*[2] the Alter Rebbe focuses on the phrase "the great *shofar*," and asks: What is the advantage of having a "great *shofar*"?

Explanation is also necessary with regard to a point mentioned in the continuation of the *maamar*:[3] Why is the passive form "shall be sounded" used, without mentioning who will sound the *shofar*? The Mitteler Rebbe adds[4] a further point, noting that the form of conjugation used, placing a *kametz* in the

1. *Yeshayahu* 27:13, included as one of the verses of the *Shofros* blessing, *Mussaf* for Rosh HaShanah (*Siddur Tehillat HaShem,* p. 293).
2. *Likkutei Torah, Devarim* 58a ff. See also the *maamar* of this title in *Or HaTorah, Devarim,* Vol. V, p. 2077ff. (There are slight differences between that *maamar* and the source in *Likkutei Torah.*) See also the explanation to that *maamar* in *Or HaTorah, Rosh HaShanah,* pp. 1405ff. and 1408ff.
3. P. 59d.
4. *Ateres Rosh, Shaar Rosh HaShanah,* ch. 22.

word *yitake,* implies that this *shofar* will be sounded on its own accord.

The explanation given for these concepts in the *maamarim*[5] is that the spiritual arousal evoked by an ordinary *shofar* affects only those who share a certain measure of closeness [to G-dliness]. In order to awaken "those who are lost in the land of Ashur and those who are banished in the land of Egypt" and motivate them to come to Jerusalem and "bow down to G-d," "the great *shofar*" is necessary.

In order to explain the positive dimension of "the great *shofar*" that will be sounded in Era of the Redemption, the *maamar* explains[6] [the nature of the Divine service involved] in the sounding of the *shofar* in the present era — that it is the cry of the inner dimension of a person's heart that transcends intellectual thought. When the Jews sound the *shofar* in this material realm [— and tap these inner spiritual energies], it evokes a parallel rung in the spiritual realms. Thus the sounding of the *shofar* draws down and reveals the inner dimensions [of G-dliness].

The difference between an ordinary sounding of the *shofar* and the sounding of "the great *shofar*" is that an ordinary sounding of the *shofar* draws down and reveals the inner dimensions [of G-dliness] that transcend the spiritual cosmos, but which relate to the spiritual cosmos, the level of *sovev kol almin,* [G-d's encompassing light]. The sounding of "the great *shofar,*" by contrast, draws down and reveals the inner dimensions [of G-dliness] that transcend the spiritual cosmos [entirely], transcending even the level of *sovev kol almin*.

And so, with regard to the sounding of the *shofar*, it is said:[7] "G-d, the L-rd, will sound the *shofar*." "G-d (א-דני), the L-rd (י-ה-ו-ה) are names of G-d, [i.e., they refer to G-dly energies that are limited to the extent that they can be described by a Divine name]. These names (א-דני and י-ה-ו-ה using the pronunciation

5. *Likkutei Torah, loc. cit.,* p. 60a; *Ateres Rosh, loc. cit.*
6. *Likkutei Torah, loc. cit.,* p. 58d ff.; *Ateres Rosh, loc. cit.*, ch. 18ff.
7. *Zechariah* 9:14, included as one of the verses of the *Shofros* blessing, *Mussaf* for Rosh HaShanah (*Siddur Tehillat HaShem,* p. 293).

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ראש־השנה הבעל"ט, הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול גו', שנאמר בהתוועדות דיום ב' דראש־השנה ה'תשכ"ח.

מערכת „אוצר החסידים"

כ"ה אלול, ה'תשנ"א (הי' תהא שנת אראנו נפלאות),
שנת הצדי"ק להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

IN HONOR OF
Mrs. **Elka** bas **Raizel** שתחי' **Caplan**
May she go from strength to strength
in health, happiness, Torah and mitzvot.

Reprinted with permission of:
"Vaad L'Hafotzas Sichos"
and
"Sichos In English"
by:
Moshiach Awareness Center,
a Project of:
Enlightenment For The Blind, Inc.
602 North Orange Drive.
Los Angeles, CA 90036
Tel.: (323) 934-7095 * Fax: (323) 934-7092

http://www.torah4blind.org
e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

בס"ד. יום ב' דראש השנה ה'תשכ"ח

וְהָיָ'[1] ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים, ומדייק אדמו"ר הזקן (בהמאמר ד"ה זה שבלקו"ת[2]) מ"ש בשופר גדול, מהי המעלה דשופר גדול. גם צריך להבין (כמו שמדייק בהמשך המאמר[3]) מ"ש יתקע סתם ולא נאמר מי הוא התוקע. ואדמו"ר האמצעי[4] מוסיף עוד דיוק בזה שנאמר יתקע, דלשון יתקע (תי"ו בקמ"ץ) מורה שיתקע מעצמו. ונקודת הביאור (בהדרושים[5]) היא, דההתעוררות שעל ידי שופר סתם הוא רק לאלה שהם בקירוב קצת, ובכדי לעורר את האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים שגם הם יתעוררו לבוא לירושלים ולהשתחוות לה', הוא על ידי שופר גדול.

וּבְכֵדִי לבאר העילוי דשופר גדול שיהיה לע"ל, מקדים בהמאמר[6] ביאור ענין שופר דר"ה (עכשיו), דעל ידי שישראל תוקעין בשופר, שהיא הצעקה דפנימיות הלב שלמעלה מהשכל, עי"ז נמשך פנימיות הלב דלמעלה כביכול, רצון העליון שלמעלה מהחכמה. ועל זה נאמר[7] ואד' הוי' בשופר יתקע, דכמו שתקיעת שופר דהאדם היא הצעקה דפנימיות הלב, עד"ז הוא למעלה, דענין תקיעת שופר הוא המשכת וגילוי הפנימיות. והחילוק בין שופר סתם לשופר גדול הוא, דשופר סתם הוא המשכת וגילוי הפנימיות דאלקות שלמעלה מעולמות אבל שייך לעולמות, סובב כל עלמין, ושופר גדול הוא המשכת וגילוי הפנימיות דאלקות שלמעלה משייכות לעולמות, למעלה גם מסובב. וזהו שבשופר סתם כתיב ואד' הוי' בשופר יתקע, דאד' הוי' הם שמות, אלא ששמות

1) ישעי' כז, יג. והוא מפסוקי שופרות דר"ה.
2) דרושים לר"ה נח, א ואילך. וראה גם מאמר זה (בשינויים קלים) באוה"ת דברים כרך ה' דרושי ר"ה ע' ב'עז ואילך. וראה ביאור למאמר זה באוה"ת ר"ה ע' א'תה ואילך. שם א'תח ואילך.
3) נט, ד.
4) עט"ר שער ר"ה פכ"ב.
5) לקו"ת שם ס, א. עט"ר שם.
6) לקו"ת שם נח, ד ואילך. עט"ר שם פי"ח ואילך.
7) זכרי' ט, יד. וגם פסוק זה הוא מפסוקי שופרות דר"ה.

signs of the name א-להים) represent loftier spiritual energies.[8] With regard to "the great *shofar*," by contrast, it is merely stated that "it will be sounded," without stating who will sound it, because this *shofar* blast will draw down and reveal a Divine light which is entirely hidden in nature, which cannot be expressed by any of the names [for G-d].

II In order to further clarify the positive advantage of "the great *shofar,*" the *Tzemach Tzedek*[9] elaborates (in his explanation[10] of the *maamar* entitled *ViHayah BaYom HaHu* in *Likkutei Torah*) on the concepts stated in the *maamar* in *Likkutei Torah*[11] entitled *Lahavin HaMishnah: Yom Tov Shel Rosh HaShanah Shachol Lihiyos BiShabbos* which focuses on the *Mishnah* that states:[12] "When Rosh HaShanah falls on *Shabbos,* they would sound the *shofar* in the *[Beis Ha]Mikdash,* but not in the country at large."

That *maamar* explains that the *shofar* is sounded on Rosh HaShanah to arouse G-d's pleasure in the creation of the worlds. The manifestation of the quality of pleasure is inherent to the *Shabbos*. Therefore, when Rosh HaShanah falls on *Shabbos,* the sounding of the *shofar* is not [that[13]] necessary. They would, however, sound the *shofar* in the *[Beis Ha]Mikdash* even when Rosh HaShanah falls on *Shabbos,* because there are several levels within the quality of pleasure, and the quality of pleasure that is drawn down through the sounding of the *shofar* surpasses the quality of pleasure that is [inherently manifest] on *Shabbos*.

8. See *Likkutei Torah, Devarim*, p. 51c.
9. Whose birthday was on the day preceding Rosh HaShanah, the twenty-ninth of Elul, 5549 (see *HaYom Yom,* entry Elul 29).
10. *Or HaTorah, Rosh HaShanah,* pp. 1405ff. and 1408ff.
11. *Likkutei Torah, loc. cit.,* p. 56a ff.; see also p. 57a ff.
12. *Rosh HaShanah* 4:1 (29b).
13. *Likkutei Torah, loc. cit.,* p. 57b, states that on *Shabbos,* "there is no need for the *shofar*." *Or HaTorah, loc. cit.,* p. 1438, however, states: "The sounding of the *shofar* is not that necessary."

    [The wording in *Or HaTorah*] enables us to understand why the *mitzvah* of sounding the *shofar* applies when Rosh HaShanah falls on *Shabbos* and yet, it is not as fundamental a requirement as when Rosh HaShanah falls during the week (for the sounding of the *shofar* is not that necessary on *Shabbos*). Therefore, [the Sages decreed that on *Shabbos,* the *mitzvah*] should not be observed, because of the suspicion that perhaps someone might carry a *shofar* four cubits in the public domain, [and thus violate the *Shabbos* laws].

The quality of pleasure that is [inherently manifest] on *Shabbos* stems from the external dimension of *Kesser,* the source of the entities which emanate [from G-d]. The quality of pleasure that is drawn down by sounding the *shofar,* by contrast, relates to the inner dimension of *Kesser,* the lowest dimension of the Source of all emanation.[14]

The *Tzemach Tzedek* adds that within the pleasure [that stems] from the lowest dimension of the Source of all emanation, there are also several levels. The aspect of pleasure drawn down through sounding the *shofar* in the First *Beis HaMikdash* surpassed the aspect of pleasure drawn down through sounding the *shofar* in the Second *Beis HaMikdash*. And within the era of the First *Beis HaMikdash* itself, the sounding of the *shofar* on Yom Kippur in a Jubilee year (for the Jubilee year was observed only in the era of the First *Beis HaMikdash*[15]) surpasses the sounding of the *shofar* on Rosh HaShanah. Nevertheless, even with regard to sounding the *shofar* in the Jubilee year, it is written [merely]:[16] "And you shall make a proclamation with blasts of the *shofar*," mentioning "a *shofar*" without a modifier.[17] From this, we can conclude that "the great *shofar*" [of the Era of the Redemption] will surpass even the revelation that was drawn down by the *shofar* of the Jubilee year.

III It is possible to extend [the above concepts] further, explaining that "the great *shofar*" of the Era of the Redemption will surpass even the *shofar* sounded at the giving of the Torah.

With regard to the giving of the Torah, it is written:[18] "And the sounding of the *shofar*...," mentioning the *shofar* without a modifier. Although the verse continues: "And the sounding of the *shofar* proceeded and became very strong," it is the "sounding"

14. See *Likkutei Torah, loc. cit.*, p. 57d.
15. See *Erchin* 32b; *Rambam, Mishneh Torah, Hilchos Shemittah ViYovel* 10:8.
16. *Vayikra* 25:9.
17. *Likkutei Torah, loc. cit.*, p. 60c states: "Sounding the *shofar* on Rosh HaShanah relates to the ordinary level of the *shofar*... but the sounding of the *shofar* on Yom Kippur... reveals 'the great *shofar*.'" Nevertheless, as that source concludes, [even the sounding of the *shofar* on Yom Kippur] is no more than a reflection of "the great *shofar*" [which will be sounded in the Era of the Redemption].
18. *Shmos* 19:19.

אלה (אד' הוי' בניקוד אלקים) הם נעלים ביותר[8]. ובשופר גדול כתיב יתקע סתם ולא נאמר מי הוא התוקע, כי תקיעה זו היא המשכה וגילוי מבחינת סתימא דכל סתימין, שלמעלה משמות.

ב) **ובכדי** לבאר העילוי דשופר גדול עוד יותר, מביא הצ"צ[9] (בהביאור שלו[10] להמאמר ד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול שבלקו"ת) מ"ש בלקו"ת בד"ה להבין המשנה[11] יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה[12], דזה שבר"ה צריך לתקוע בשופר הוא בכדי לעורר עי"ז למעלה התענוג בבריאת העולמות, וכיון שבשבת מצד עצמו ישנו התענוג, לכן בר"ה שחל להיות בשבת אין צריך [כ"כ[13]] לתקיעת שופר. וזה שבמקדש היו תוקעין גם בר"ה שחל בשבת הוא, כי בתענוג כמה מדריגות, ודרגת התענוג שממשיכים על ידי תקיעת שופר היא נעלית יותר מדרגת התענוג דשבת, שהתענוג דשבת הוא מבחינת חיצוניות הכתר, שרש הנאצלים, והתענוג שהמשיכו על ידי תקיעת שופר במקדש הוא מבחינת פנימיות הכתר, בחינה תחתונה שבמאציל[14]. ומוסיף הצ"צ, שגם בהתענוג דבחינה תחתונה שבמאציל, ישנם כמה מדריגות. והתענוג שנמשך בבית ראשון על ידי תקיעת שופר הוא נעלה יותר מהתענוג שנמשך בבית שני. ובבית ראשון עצמו, השופר דיוהכ"פ דשנת היובל [שמצות יובל היתה רק בבית ראשון[15]] הוא נעלה יותר מהשופר דר"ה. ואעפ"כ גם בשופר דיובל נאמר[16] והעברת שופר

8) ראה בארוכה לקו"ת נצבים נא, ג.
9) שיום ההולדת שלו הוא בערב ר"ה – נולד כ"ט אלול תקמ"ט („היום יום" כט אלול. ועוד).
10) ר"ה ע' א'תה ואילך. וראה שם ע' א'תח.
11) ר"ה רפ"ד (כט, ב).
12) לקו"ת דרושי ר"ה נו, א ואילך. וראה שם נז, א ואילך.
13) בלקו"ת שם (נז, ריש ע"ב) שבשבת „אינו נצרך לשופר". אבל באוה"ת ר"ה ע' א'תלח „בשבת אין צריך כ"כ לתקיעת שופר". ולהעיר, דעפ"ז מובן זה שגם בר"ה שחל בשבת ישנה המצוה דתק"ש, אלא שאינה בתוקף כ"כ כבר"ה שחל בימי השבוע (לפי שבשבת אין צריך כ"כ לתק"ש). ולכן היא נדחית מפני החשש שמא יעבירנו ד' אמות ברה"ר.
14) ראה לקו"ת שם נז, ד.
15) ראה ערכין לב, ב. רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י ה"ח.
16) בהר כה, כט.

תרועה, שופר סתם[17]. ומזה מובן, ששופר גדול הוא למעלה גם מהגילוי שנמשך על ידי שופר דיובל.

ג) **ולהוסיף,** דשופר גדול שיהי' לע"ל הוא למעלה יותר גם משופר דמתן תורה, שהרי גם בשופר דמ"ת נאמר[18] ויהי קול השופר, שופר סתם. דזה שממשיך בכתוב ויהי קול השופר הולך וחזק מאד הוא שקול השופר היה חזק מאד, קול גדול[19], אבל בנוגע השופר שממנו נמשך הקול[20] לא נאמר שהי' שופר גדול. ומזה מובן דשופר גדול שיהי' לעתיד הוא למעלה גם מהשופר דמתן תורה. וכדאיתא בפרקי דר"א[21] בענין ב' קרניו של אילו של יצחק, דקרן של שמאל נשמע קולו על הר סיני שנאמר ויהי קול השופר, וקרן של ימין שהוא גדול מהשמאל עתיד לתקוע בו לע"ל, שנאמר והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול. והטעם על זה שהשופר דמתן תורה הי' שופר סתם והשופר דלע"ל יהי' שופר גדול, מבאר אדמו"ר האמצעי[22], כי במתן תורה היו כולם בקירוב לאלקות (גם לפני קול השופר), ולכן גם ע"י שופר סתם הי' אפשר לעוררם. אבל בכדי לעורר את האובדים והנדחים הוא דוקא ע"י שופר גדול. ועפ"ז מבאר מ"ש יתקע בשופר גדול, דלשון יתקע (תי"ו בקמ"ץ) מורה שיתקע מעצמו, כי הגילוי דבחינת שופר גדול לעורר את האובדים והנדחים יהי' מעצמו, בלי אתערותא דלתתא כלל[23].

ד) **והנה** מבואר בתחלת המאמר[24] (לאחרי הדיוק בהפסוק והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול) דזה שאומרים[25] בר"ה זה היום

17) בלקו"ת ר"ה ס, רע"ג „תקיעות דר"ה זהו בחינת שופר סתם . . אבל ביוהכ"פ . . התגלות זו בשופר גדול". ומבאר בסיום הענין שם „הוא רק הארה מבחי' שופר גדול".
18) יתרו יט, יט.
19) בעט"ר שער ר"ה פכ"א (כב, ב) מובא לשון הפסוק (ואתחנן ה, יט) קול גדול ולא יסף. וראה זח"ב פא, ב ד„קול גדול ולא יסף" קאי על קול השופר.
20) ויש לומר, דקול גדול הוא הגילוי ושופר הוא העצם שממנו נמשך הגילוי, כמ"ש בזהר שם „אתרא דקלא נפיק מיני' אקרי שופר". וזהו שלע"ל יהי' שופר גדול, שאז יהי' בגילוי העצם שלמעלה מגילוי.
21) פל"א.
22) עט"ר שם פכ"ב.
23) כ"ה הלשון (בלי אתעדל"ת כלל) בעט"ר שם בתחלת הפרק ובסופו.
24) לקו"ת ר"ה נח, א־ב. וראה גם עט"ר שם פ"י (ט, ב).
25) בתפלת מוסף דר"ה.

that was "very strong," [producing] a "great voice."[19] But the *shofar* that produced this voice is not described as a "great *shofar*."[20] Thus we can conclude that "the great *shofar*" of the Era of the Redemption will surpass even the *shofar* sounded at the giving of the Torah.

This concept is also reflected in the statements of *Pirkei d'Rabbi Eliezer*[21] which relate that from the left horn of the ram used for the sacrifice at the *akeidah* of Yitzchak was made the *shofar* sounded at the giving of the Torah, as indicated by the phrase "And the sounding of **the *shofar***." But the right horn, which is greater than the left horn, will be used for the sounding of the *shofar* in the Era of the Redemption, as indicated by the verse: "And it shall be on that day, that a great *shofar* shall be sounded."

The reason why the *shofar* associated with the giving of the Torah is not described with any modifiers, while the *shofar* of the Era of the Redemption is called "the great *shofar*" is explained by the Mitteler Rebbe:[22] At the giving of the Torah, the Jews were all close to G-dliness (even before the sounding of the *shofar*). Therefore, even the sounding of an ordinary *shofar* was sufficient to arouse them. [The sounding of the *shofar* in the Era of the Redemption, by contrast, is intended to] arouse even "those who are lost... and those who are banished." Therefore, a great *shofar* is necessary.

On this basis, we can understand why the verse states: "shall be sounded" and the form of conjugation used, placing a *kametz* in the word *yitake,* implies that the *shofar* will be sounded on its own accord. For the revelation that will stir "those who are lost... and those who are banished" will come on [G-d's] own initiative,

19. Cf. *Devarim* 5:19: "A great voice which did not cease." This verse is cited by *Ateres Rosh, loc. cit.,* ch. 21 (p. 22b). See the *Zohar,* Vol. II, p. 81b, which states that this verse refers to the sounding of the *shofar*.
20. It is possible to make the following distinction. "A great voice" refers to the revelation, while the *shofar* refers to the essence from which this revelation is drawn down, as the *Zohar, op. cit.,* states: "The place from which the voice is drawn down is called the *shofar*." In the Era of the Redemption, there will be a "great *shofar,*" i.e., the essence which transcends revelation will become manifest.
21. Ch. 31.
22. *Ateres Rosh, loc. cit.,* ch. 22.

without an awakening from below at all,[23] [i.e., without being anticipated by any Divine service on behalf of the Jewish people].

IV In the beginning of the *maamar* [in *Likkutei Torah*],[24] (after explaining the implications of the verse "And it shall be on that day, that a great *shofar* shall be sounded,") focus is placed on the phrase [from the Rosh HaShanah liturgy]:[25] "This day is the beginning of Your acts, a remembrance of the first day." The phrase indicates that every year Rosh HaShanah represents a renewal of the world's existence, a parallel to the initial creation. It, nevertheless, states: "a remembrance of the first day," (reflecting how Rosh HaShanah is merely a "remembrance" of the first day of creation). For at the beginning of the creation, [G-d's] desire and pleasure with regard to the worlds was drawn down on His own initiative, "for He desires kindness."[26] At present, [arousing His desire and pleasure, and thus maintaining the existence of the worlds] is dependent on an arousal from below, [brought about by our Divine service].

[The *maamarim* cited above continue] to explain[27] that the Divine service ([which brings about] the arousal from below) which draws down G-d's desire and pleasure in the creation of the worlds is reflected in our Sages' statement:[28]

> Recite before Me on Rosh HaShanah [the verses of] *Malchiyos, Zichronos,* and *Shofros: Malchiyos,* so that you will make Me King over you, *Zichronos,* so that the remembrance of you will arise before Me for good.
>
> How will this be accomplished? With the *shofar*.

The reason why at present the influence [associated with Rosh HaShanah] must be drawn down by man's Divine service[29]

23. This phrase, "without an awakening from below at all," is the wording found both at the beginning and the conclusion of the chapter in *Ateres Rosh* cited above.
24. *Likkutei Torah, loc. cit.,* p. 58a-b; see also *Ateres Rosh, loc. cit.,* ch. 10 (9b).
25. *Mussaf* service, *Siddur Tehillat HaShem,* p. 288.
26. Cf. *Michah* 7:8.
27. *Likkutei Torah, loc. cit.,* p. 58b ff.; see also *Ateres Rosh, loc. cit.,* ch. 11 ff.
28. *Rosh HaShanah* 16a, 34b.
29. *Ateres Rosh, loc. cit.,* ch. 12 (12a); see also *Sefer HaMaamarim Meluket,* Vol. II, p. 3; Vol. III, pp. 7, 293, and 299.

תחלת מעשיך הוא כי בכל ר"ה הוא התהוות כל העולמות מחדש כמו שהיה בפעם הראשונה. ומ"ש זכרון ליום ראשון (שר"ה הוא רק זכרון ליום ראשון) הוא, כי בתחלת הבריאה, המשכת הרצון והתענוג בבריאת העולמות היתה מצד עצמו, כי חפץ חסד הוא[26], ועכשיו באתערותא דלתתא תליא מילתא. ומבאר[27] שהעבודה (אתערותא דלתתא) שעל ידה ממשיכים הרצון והתענוג בבריאת העולמות היא כמאמר רז"ל[28] אמרו לפני מלכיות כו' זכרונות כו' ובמה בשופר. והטעם על זה שההמשכה עכשיו היא על ידי עבודת האדם הוא[29] כי ע"י שההמשכה (עכשיו) היא ע"י עבודתם של ישראל, דשורש ישראל הוא בהעצמות, הרצון והתענוג שנמשכים עכשיו הם נעלים יותר מהרצון והתענוג שנמשכו מצד עצמם (בתחלת הבריאה). ועפ"ז צריך להבין, שהשופר דלמעלה (פנימיות רצון העליון[30]) שנמשך עכשיו, שהוא שופר סתם, המשכתו היא ע"י עבודת האדם, והשופר דלע"ל שהוא שופר גדול, יומשך מעצמו בלי אתערותא דלתתא כלל.

והנה מבאר בהמאמר[31] דזה שלע"ל יתקע בשופר גדול הוא ע"ד שופר דר"ה עכשיו, כי מצות אינן בטילות לע"ל [אלא שאז יהיה השופר במדריגה נעלית יותר, שופר גדול]. ויש לומר, שהמקור לזה (שיתקע בשופר גדול שייך לתק"ש דר"ה) הוא מה דאיתא בגמרא[32], דטעמו של המ"ד בתשרי עתידין להגאל הוא אתיא שופר שופר, כתיב[33] הכא תקעו בחודש שופר וכתיב התם ביום ההוא יתקע בשופר גדול. ועפ"ז צריך להבין עוד יותר מה שהובא לעיל מהדרושים, דפירוש יתקע (תי"ו בקמ"ץ) בשופר גדול הוא יתקע בעצמו בלי אתערותא דלתתא כלל, הרי מענינים העקריים דר"ה הוא עבודת האדם [וכמבואר בכ"מ[34]

26) מיכה ז, ח.
27) לקו"ת שם נח, ב ואילך. עט"ר שם פי"א ואילך.
28) ר"ה טז, א. לד, ב.
29) ראה עט"ר שם פי"ב (יב, א). וראה סה"מ מלוקט ח"ב בתחלתו. ח"ג ע' ז. שם ע' רצג. רצט. ושנ"ן.
30) ראה לעיל ס"א.
31) לקו"ת שם נט, סע"ב ואילך.
32) ר"ה יא, ב.
33) תהלים פא, ד.
34) ראה סה"מ מלוקט ח"ג בתחלתו ובהנסמן שם.

is that (at present) all G-dly influence must be drawn down by the Divine service of the Jewish people. For Jews are rooted in G-d's very essence. Thus the desire and pleasure which they draw down at present is greater than the desire and the pleasure drawn down on G-d's initiative (at the beginning of the creation).

On this basis, explanation is necessary, for the *shofar* of the supernal realms (the inner dimensions of the supernal will[30]) which is drawn down through our Divine service using an ordinary *shofar* is dependent on our Divine service. The "great *shofar*," the *shofar* of the Era of the Redemption, will, by contrast, be drawn down by G-d's initiative, independent of an "arousal from below." [How is this possible when, as explained above, influence which is drawn down by our Divine service surpasses influence that is drawn down independently, by G-d's own initiative?]

The *maamar* [from *Likkutei Torah*][31] explains that the sounding of "the great shofar" in the Era of the Redemption resembles the sounding of the *shofar* in the present era, because "*mitzvos* will not be nullified in the Era of the Redemption." {[Indeed, their influence will be enhanced, and the sounding of the *shofar*] will be on the level of the "great *shofar*."}

It is possible to explain that the source [for the concept that] (the sounding of "the great shofar" relates to the sounding of the *shofar* on Rosh HaShanah) is dependent on the passage from the *Talmud*[32] explaining the rationale for the opinion [of Rabbi Yehoshua] who maintains that the Jews will be redeemed in Tishrei. His opinion is dependent on an association between two verses mentioning the sounding of the *shofar*:[33] "Sound the *shofar* on the new [moon]," and "And it shall be on that day, that a great *shofar* shall be sounded."

[This association,] however, raises several questions with regard to the concepts mentioned above that are stated in the *maamarim* referred to previously. [For example,] it was explained

30. See sec. I.
31. *Likkutei Torah, loc. cit.*, p. 59b ff.
32. *Rosh HaShanah* 11b.
33. *Tehillim* 81:4.

דהטעם על זה שר"ה הוא באחד בתשרי, אף שבכ"ה באלול נברא העולם[35] ואחד בתשרי הוא יום הששי למעשה בראשית, הוא, כי ביום זה נברא האדם], וכיון דענין יתקע בשופר גדול הוא ע"ד תקעו בחודש שופר דר"ה (תשרי[36]), היה ראוי לכאורה שהמשכת ענין זה תהיה על ידי עבודת האדם, ואעפ"כ מבואר בהדרושים, דפירוש יתקע הוא יתקע מעצמו בלי אתערותא דלתתא כלל. גם צריך להבין, דכל הענינים שבתורה (מלשון הוראה), הם הוראה בעבודת האדם, וכיון דזה שיתקע בשופר גדול יהי' מלמעלה בלי אתערותא דלתתא, מהי ההוראה מזה בעבודת האדם.

ה) **ויובן** זה ע"פ המבואר בדרושי אדמו"ר מהר"ש[37], דזה ששופר צדו אחד קצר וצדו השני רחב הוא על שם מן המיצר קראתי י־ה ענני במרחב י־ה[38]. דכמו שקול השופר, ע"י שיוצא מן המיצר מצדו הקצר עי"ז דוקא הוא במרחב ובהתפשטות בצדו הרחב, כמו"כ הוא ברוחניות, שע"י הצעקה מן המיצר והדוחק, מן המיצר קראתי י־ה, עי"ז דוקא ענני במרחב י־ה. ומבאר שם, דזהו שאמרו רז"ל[39] כל שנה שרשה בתחלתה מתעשרת בסופה, דרשה בתחלתה [שישראל עושין עצמן רשין בר"ה לדבר תחנונים ותפלה כענין שנאמר[40] תחנונים ידבר רש[41]] היא הקריאה מן המיצר, ועי"ז מתעשרת – ענני במרחב. וכמבואר במאמר הנ"ל של אדמו"ר מהר"ש[42] המעלה דתפלת עני על תפלת עשיר. ויש לומר, שהמעלה בתפלת עני היא בשני ענינים. בהתפלה עצמה, כתורת הבעש"ט[43] עה"פ[44] תפלה לעני כי יעטוף ולפני הוי' ישפוך שיחו, דתפלת העני היא שלפני הוי' ישפוך שיחו, וגם שתפלת העני מתקבלת יותר.

35) ויק"ר רפכ"ט. ובכ"מ – נסמן בסה"מ מלוקט שם ע' ג.
36) ראה סה"מ תרנ"ד ע' קלט (ועד"ז באוה"ת בא ע' רס) דהטעם של המ"ד בתשרי עתידין להגאל כי תשרי הוא „זמן התעוררות תשובה מלמטה". וצריך ביאור, שהילפותא שבתשרי עתידין להגאל (לפי שתשרי הוא מלמטה) הוא מהכתוב יתקע בשופר גדול (אתיא שופר שופר) דפירוש יתקע הוא יתקע מעצמו.
37) ראה סה"מ תרכ"ז ע' תא. ושם ע' שצח.
38) תהלים קיח, ה. וראה זח"ב ס, רע"א.
39) ר"ה טז, ב.
40) משלי יח, כג.
41) פרש"י ר"ה שם.
42) סה"מ תרכ"ז ע' שצט ואילך.
43) כש"ט (הוצאת קה"ת) סי' צו (יג, ג).
44) תהלים קב, א.

that the form of conjugation used, placing a *kametz* in the word *yitake,* implies that the *shofar* will be sounded on its own accord without any "arousal from below" at all. This appears to run contrary to the spiritual thrust of Rosh HaShanah which places a fundamental emphasis on man's Divine service. {This relates to the explanation given in several sources[34] why Rosh HaShanah is celebrated on the first of Tishrei although the world was created on the twenty-fifth of Elul.[35] Rosh HaShanah is thus the sixth day of creation. [It, however, is given prominence, because] it is the anniversary of the creation of man.}

Seemingly, since the sounding of "the great *shofar*" relates to the sounding of the *shofar* on "the new [moon]," i.e., Rosh HaShanah (in Tishrei[36]), it would appear that this quality should be drawn down by the Divine service of the Jewish people. Nevertheless, the *maamarim* explain that the word *"yitake"* implies that the influence will be drawn down on His own initiative without any arousal from above at all.

Another point requires explanation: All the concepts taught by the Torah are *horaos,* points of instruction, that provide us with direction in our own Divine service. What instruction and direction in our Divine service can we gain from the idea that "the great *shofar*" will be sounded on G-d's own initiative without requiring any arousal from below at all?

V The above questions can be resolved based on the explanations given in the *maamarim* of the Rebbe Maharash[37] with regard to the concept that one side of the *shofar* is narrow and the other is

34. See *Sefer HaMaamarim Meluket,* Vol. III, p. 3ff. and the sources mentioned there.
35. *Vayikra Rabbah* 29:1; see the sources mentioned in *Sefer HaMaamarim Meluket, op. cit.*
36. See *Sefer HaMaamarim 5654,* p. 139 (similar concepts are also stated in *Or HaTorah, Bo,* p. 360) which explains that the motivating principle for [Rabbi Yehoshua's] opinion that the Jews will be redeemed in Tishrei is that Tishrei is "a time when *teshuvah* is aroused from below."

    Herein, explanation is required, for the derivation of the concept that the Jews will be redeemed in Tishrei (for Tishrei reflects an upward thrust [of Divine service]) is dependent on the association with the verse "a great *shofar* shall be sounded" which implies the *shofar* will be sounded on G-d's initiative alone.
37. See *Sefer HaMaamarim 5627,* pp. 401 and 398.

ועוד ענין, שגם התענוג דהאדם מההשפעה שנמשכה לו ע"י תפלתו, התענוג של העני הוא תענוג גדול יותר, כתורת ה"מ שהובאה במאמר הנ"ל[45].

ועפ"ז יש לבאר השייכות דיתקע בשופר גדול לר"ה, כי זה שלע"ל יתקע בשופר גדול בכדי לעורר את האובדים והנדחים, הוא, כי האובדים והנדחים הם בתכלית המיצר, וזה מעורר וממשיך התקיעה דשופר גדול (ההמשכה מבחינת סתימא דכל סתימין), תכלית המרחב. וזוהי השייכות דיתקע בשופר גדול לראש השנה (תקעו בחודש שופר), כי ענין ראש השנה הוא דע"י שהיא רשה בתחלתה (מרשית השנה, רשית חסר[46]), היא מתעשרת.

ו) **ויש** לומר, דעל ידי התקיעה בשופר גדול בכדי לעורר את האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים נעשה עילוי גם בארץ אשור וארץ מצרים. כי הכוונה בזה שישראל גלו לארץ אשור ולארץ מצרים, ועד שעי"ז נעשו אובדים ונדחים, היא, בכדי שע"י מיצר הגלות, ובפרט מיצר הגלות של אלה שע"י הגלות נעשו במצב דאובדים ונדחים, יתעורר ויומשך השופר גדול, שעי"ז יתעלו ישראל למדריגה נעלית יותר מהמדריגה שהיו קודם שגלו. ולכן, כשיתקע בשופר גדול ותושלם הכוונה שבשבילה נבראה ארץ אשור וארץ מצרים, תהי' עליה גם בהם.

ועפ"ז יש להוסיף עוד ענין בהשייכות דיתקע שופר גדול לראש השנה, כי בר"ה שני ענינים. שהוא יום בריאת האדם. ושעי"ז נעשה עילוי גם בכללות הבריאה (כדלקמן). והענין הוא כמ"ש אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בהמאמר ד"ה זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון[47], דצריך להבין, הרי ר"ה (זה היום) הוא באחד בתשרי שהוא יום הששי למעשה בראשית, ואיך הוא זכרון ליום ראשון. ומבאר[48], דהרצון לבריאת העולם הוא חיצוניות הרצון, ופנימיות הרצון הוא בישראל. ושני ענינים

45) סה"מ שם ס"ע תו ואילך.
46) עקב יא, יב. וראה ר"ה שם.
47) דשנת תרע"ג (נדפס בהמשך תער"ב ח"א ע' קכז) ודשנת תרע"ו (נדפס בהמשך הנ"ל ח"ב ע' א'קמ).
48) המשך תער"ב ח"א ע' קלד. ועד"ז שם ח"ב ע' א'קמו.

wide — that this recalls the verse:[38] "Out of the straits, I called to You, O G-d; G-d answered me with abounding [mercy]."

[The Rebbe Maharash explains that both of the concepts reflect a sequence of causation.] With regard to the *shofar* blasts, it is because [the air blown] comes out from the narrow and constrained portion of the *shofar* that it [resounds powerfully as] it expands and spreads out from the wider portion. So too in the spiritual parallel — when a person cries out because of difficulty and constraints, "Out of the straits, I called to You, O G-d," he can be assured, "G-d answered me with abounding [mercy]."

[The Rebbe Maharash continues to] explain that this same motif is reflected in our Sages' statement:[39] "A year which is meager at the outset will become bountiful at its conclusion." "Meager at the outset" [does not necessarily refer to actual poverty. Instead it refers to the manner in which] {the Jewish people come on Rosh HaShanah like the poverty stricken and approach [G-d] with supplication and prayer, as it is said:[40] "A poor man will speak in a supplicatory tone."[41]} This is the call "from the straits."

And this leads to — it "becom[ing] bountiful at its conclusion" — "G-d answered me with abounding [mercy]."

[Developing this theme,] the Rebbe Maharash's *maamar* explains[42] the advantage of the prayers of a poor man over the prayers of a rich man. It is possible to explain that there are two advantages to the prayers of a poor man: [The first is reflected] in the teaching[43] of the Baal Shem Tov based on the verse:[44] "The prayer of a poor man when he faints, and before G-d, he pours out his supplication."[45] Moreover, the prayer of a poor man is more acceptable. And furthermore, with regard to the satisfaction

38. *Tehillim* 118:5; see *Zohar*, Vol. II, p. 60a.
39. *Rosh HaShanah* 16b.
40. *Mishlei* 18:23.
41. See *Rashi*, *Rosh HaShanah*, *loc. cit.*
42. See *Sefer HaMaamarim 5627*, p. 399ff.
43. *Kesser Shem Tov*, sec. 96 (p. 13c).
44. *Tehillim* 102:1.
45. [The Baal Shem Tov explains that the sincerity of the poor man's prayer enables it to proceed through all the different checkpoints that exist in the spiritual world, and penetrate to the highest spiritual levels.]

אלה בזמני השנה הם בכ"ה אלול ובר"ה. דבכ"ה אלול שבו נברא העולם הוא חיצוניות הרצון, ובר"ה (אחד בתשרי) שבו נברא האדם, אתם קרויין אדם[49], הוא פנימיות הרצון. וזהו זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, דבר"ה שני ענינים[50], ענין העיקרי דר"ה הוא שהוא תחלת מעשיך, המשכת עצמות אוא"ס (שלמעלה מרצון לעולמות) ע"י עבודת האדם, ועוד ענין בר"ה שהוא זכרון ליום ראשון, שההמשכה דעצמות אוא"ס נמשכת גם בהרצון לבריאת העולמות, ועי"ז בהעולמות[51]. ועפ"ז, השייכות דיתקע שופר גדול לר"ה היא בשני הענינים שבו המשכת הגילוי דשופר גדול לישראל שייכת לתחילת מעשיך, והעילוי שיהי' עי"ז בארץ אשור וארץ מצרים שייך לזכרון ליום ראשון.

ז) **והנה** ע"פ המובא לעיל (ס"ה) מהדרוש דאדמו"ר מהר"ש שהמיצר דשופר הו"ע שנה שרשה בתחלתה, דענין רשה בתחלתה הוא זה שישראל עושין עצמן רשין בר"ה, מובן, דענין המיצר שעל ידו הוא המשכת המרחב הוא גם כשהמיצר הוא מצד הביטול, שעבודתו היא בשלימות אלא שמצד הביטול שלו הוא מרגיש שהוא נמצא במיצר, גם ע"י מיצר זה הוא המשכת המרחב. ועד"ז הוא בנוגע הגילוי דשופר גדול שמתעורר ונמשך ע"י המיצר דהאובדים והנדחים, דגם כשעבודתו היא בשלימות אלא שמתבונן שלגבי הרוממות דאוא"ס גם העבודה האמיתית לחטא יחשב[52] ולכן הוא מרגיש את עצמו לאובד ונדח, שעי"ז נתעורר ונמשך הגילוי דשופר גדול. ויש לומר שגם אז (כשהמשכת הגילוי דשופר גדול היא ע"י הביטול שלו) שייך לשון יתקע (תי"ו בקמ"ץ), יתקע מעצמו, כי כשעושה עצמו עני ורש, דענין העני הוא שאין לו משל עצמו

49) יבמות סא, א.
50) ראה גם סה"מ מלוקט ח"ה ע' ז. אלא שהביאור שם הוא ד"תחלת מעשיך" קאי על האדם ו"זכרון ליום ראשון" קאי על כללות הבריאה. ובהמשך תער"ב שם, שגם "תחלת מעשיך" קאי על ההמשכה בעולם (המשכת הרצון למלוכה), ו"זכרון ליום ראשון" הוא "דע"י הרצון למלוכה נמשך הרצון לעולמות ושיהי' בבחינת גילוי אור". וראה הערה הבאה.
51) דהעולמות כמו שהם מצד פנימיות הרצון, ענינם הוא לא עולמות אלא זה שעל ידם נשלמת הכוונה (שלמעלה מרצון לעולמות). וזה שענינם הוא עולמות הוא ע"י שהתהוותם היא מהרצון לברוא עולמות (מצד כי חפץ חסד הוא), וע"י שהרצון לעולמות נמשך מפנימיות הרצון (ראה הערה הקודמת), ההמשכה דאוא"ס היא (גם) בהעולמות שענינם הוא עולם.
52) סה"מ תרנ"ט ע' סד. וראה גם סה"מ תרנ"א ע' עה ואילך. ע' ריב ואילך.

of the person concerning the influence drawn down because of prayer, the satisfaction of a poor man is very great as explained in the teaching of the Maggid [of Mezeritch] quoted in that *maamar*.[46]

On this basis, we can explain the connection of "the great *shofar*" to Rosh HaShanah. The reason that in the Era of the Redemption "the great *shofar*" will be sounded to arouse "those who are lost... and those who are banished" is that "those who are lost... and those who are banished" are in the most difficult straits. And their existence in such difficult circumstances arouses and draws down the sounding of "the great *shofar*" (influence from the hiddenmost levels), i.e., the most abounding relief.

Thus sounding "the great *shofar*" relates to Rosh HaShanah ("Sound the *shofar* on the new [moon]"). For Rosh HaShanah reflects the motif of being meager at the outset to ultimately becoming blessed with wealth. (Indeed, this is reflected in the manner in which the word רשית, "the beginning of the year," is written in the Torah,[47] [without an *alef* so that it includes the word רש, "poor man"].)

VI It is possible to explain that the sounding of "the great *shofar*" to arouse "those who are lost in the land of Ashur and those who are banished in the land of Egypt" will elevate those lands themselves. Why were the Jews exiled to these foreign countries, becoming "lost" and "banished"? [To bring about the Redemption —] so that the straits of exile, in particular, the difficulties experienced by those who are "lost" and "banished," will arouse and draw down the [sounding of] "the great *shofar*." Through this, the Jews will be elevated to a level that surpasses the spiritual heights they had reached before they were exiled. Therefore, when "the great *shofar*" is sounded [and the exiles will return], the intent for which the lands of Ashur and Egypt were created will be consummated, and so those lands themselves will also be elevated.

46. See *Sefer HaMaamarim 5627*, p. 406ff.
47. *Devarim* 11:12; see *Rosh HaShanah, loc. cit.*

כלום והוא רק מקבל זה שנותנים לו בדרך צדקה, הוא מכיר ומרגיש דזה שע"י עבודתו נמשך הגילוי הוא לא מצד העילוי שלו (שבכחו להמשיך), אלא מצד חסד הקב"ה[53], יתקע מעצמו, וכאילו שההמשכה היא בלי אתערותא דלתתא כלל.

ולהוסיף, דע"פ מ"ש כ"ק מו"ח אדמו"ר (בהמאמר ד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול[54]) שהשופר גדול יעורר את נקודת היהדות שבכל אחד מישראל, מובן, דזה שכל ישראל (גם וכולל האובדים והנדחים) ירצו לצאת מהגלות וללכת לירושלים ולהשתחוות לה' הוא שע"י הגילוי דשופר גדול יתעורר הרצון האמיתי[55] דישראל. דזהו החילוק שבין הגאולה דיציאת מצרים וגאולה העתידה, שביציאת מצרים, חפצם של ישראל לצאת מטומאת מצרים ולדבקה בו ית'[56] היתה מצד הגילוי דלמעלה[57], משכני[58], ובגאולה העתידה, הרצון לצאת מהגלות ולבוא לירושלים יהיה הרצון דישראל, והגילוי דלמעלה (שופר גדול) הוא רק סיבה שעל ידו יתגלה הרצון דישראל. והעבודה שלהם תהיה מצד עצמם – המעלה דר"ה, עבודת האדם[59]. אלא שבהאובדים והנדחים כפשוטם, המעלה דעבודת האדם היא לאחרי הגילוי דשופר גדול שעל ידו מתעורר רצונו האמיתי דהאדם. אבל המשכת הגילוי דשופר גדול הוא מצד מלמעלה. ועוד אופן ביתקע בשופר גדול, שגם המשכת הגילוי דשופר גדול היא ע"י עבודה, כנ"ל.

ח) **וזהו** והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול, דההוראה מזה שביום ההוא יתקע בשופר גדול, יתקע מעצמו, היא, שבסוף זמן הגלות שנשארו רק כמה רגעים שקודם ליום ההוא שיתקע בשופר גדול [ויתירה מזה שבנוגע לכמה ענינים התחיל כבר הענין דיתקע בשופר

53) וזה שההמשכה היא ע"י עבודה, גם זה הוא חסד הקב"ה שההמשכה לא תהי' נהמא דכסופא.
54) נדפס ב„הקריאה והקדושה" תשרי תש"ג ובסה"מ אידיש ע' 78 ואילך.
55) ראה רמב"ם הל' גירושין ספ"ב.
56) לשון אדמו"ר הזקן בתניא פל"א (מ, ב).
57) ולכן יציאת מצרים היתה באופן דכי ברח העם (תניא שם. לקו"ת ויקרא ג, א).
58) שה"ש א, ד. וראה אוה"ת שה"ש עה"פ (ע' נט. עה). ובכ"מ.
59) ועפ"ז מתורץ הדיוק שבהערה 36.

גדול, כמובן ממאמר הנ"ל דכ"ק מו"ח אדמו"ר[60]. ובפרט שמעת כתיבת המאמר עד עכשיו כבר עברו כו"כ שנים, ועאכו"כ בזמן האחרון שראו במוחש שכו"כ שהיו תחלה במצב של אובדים ונדחים רח"ל התעוררו בתשובה ע"י התקיעה בשופר גדול[61] צריכה להיות העבודה בביטול, ההכרה והרגשה שכל הענינים שנפעלו ע"י עבודתו, הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לזולתו, היא לא מצד המעלות שלו אלא מצד הנתינת כח מלמעלה. ולהעיר, שהרגש זה אינו פועל חלישות בעבודתו, ואדרבה, ע"י הרגש זה, עבודתו היא ביתר שאת. דכשהעבודה שלו קשורה עם מציאותו, העבודה היא במדידה והגבלה. וגם כשהעבודה שלו היא באופן דבכל מאודך, הרי היא מאדך, מאד שלך[62], וע"י ההרגש שהענינים שנעשים ע"י עבודתו הם לא מצד הכחות שיש לו אלא מצד האלקות, ע"ז הוא יוצא מהמציאות וההגבלות שלו, והעבודה שלו היא למעלה ממדידה והגבלה[63].

ט) **והנה** מבואר בהמאמר ד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול[64] בענין שופר דר"ה, דהגם שעיקר ההמשכה היא ע"י הצעקה דפנימיות הלב מ"מ צ"ל התקיעה בשופר גשמי דוקא, כי עשי' היא לעילא, וגם בכדי שהגילוי דפנימיות רצון העליון [בחינת שופר דלמעלה[65]] יומשך למטה בגשמיות. ומזה מובן, דכמו"כ הוא בנוגע להתקיעה דשופר גדול ביום ההוא, שאין מספיק הענינים שהיו עד עכשיו, והתקיעה בשופר גדול צריכה להיות באופן שכל ישראל, גם וכולל האובדים והנדחים, יבואו וישתחוו לה' בהר הקודש בירושלים, בירושלים כפשוטה, ע"י משיח צדקנו שיוליכנו קוממיות לארצנו, בעגלא דידן בקרוב ממש.

60) ראה בארוכה שיחת שמח"ת תשכ"ח.
61) להעיר, שמאמר זה נאמר לאחרי ההתעוררות שלאחרי מלחמת ששת הימים (המו"ל).
62) ראה תו"א מקץ לט, ד. ספהמ"צ להצ"צ קכג, ב. ובכ"מ.
63) ראה עד"ז סה"מ מלוקט ח"ד ע' קצז (לקמן ע' שו).
64) לקו"ת ר"ה נט, ד.
65) ראה לעיל ס"א.

Based on the above, we can also appreciate another dimension of the connection between the sounding of "the great *shofar*" and Rosh HaShanah. Rosh HaShanah involves two aspects: it is the anniversary of man's creation, and (as will be explained,) this also elevates the world at large.

This concept can be explained based on the *maamarim* of the Rebbe Rashab entitled *Zeh HaYom Techilas Maasecha.*[48] These *maamarim* [focus on the phrase: "This day is the beginning of Your acts, a remembrance of the first day," and ask a fundamental question:] Rosh HaShanah ("this day") is the first of Tishrei, the sixth day of creation. Why then is it "a remembrance of the first day" [the twenty-fifth of Elul, when creation began]?

In resolution, [the Rebbe Rashab] explains[49] that the desire for the creation of the world represents the external dimensions of G-d's will.[50] The inner dimension of G-d's desire is focused on the Jewish people.

Every year, both these dimensions are manifest, on the twenty-fifth of Elul, and on Rosh HaShanah respectively. On the twenty-fifth of Elul, the anniversary of the creation of the world, G-d's external desire is manifest, and on Rosh HaShanah (the first of Tishrei), the anniversary of the creation of the man, [which refers to the Jewish people, as our Sages' state:][51] "You (Israel) are called man," G-d's internal desire is manifest.

On this basis, we can understand the quote: "This day is the beginning of Your acts, a remembrance of the first day." For on Rosh HaShanah, there are two spiritual thrusts:[52]

48. See the *maamar* of that title from the year 5673 (the series of *maamarim* entitled *BeShaah SheHikdimu 5672,* Vol. I, p. 127), and the *maamar* of that title from the year 5676 (*ibid.,* Vol. II, p. 1140).
49. *Ibid.,* Vol. I, p. 134; Vol. II, 1146.
50. [I.e., G-d has no desire for the existence of the world *per se;* the world's importance to Him is that it is a medium through which the Jews carry out their Divine service.]
51. *Yevamos* 61a.
52. See also *Sefer HaMaamarim Meluket,* Vol. V, p. 7, which explains that "the beginning of Your acts" refers to [drawing down Divine influence] to man, while "a remembrance of the first day" [reflects the Divine influence drawn down] to the creation at large.

    [This differs slightly from the explanation in] the series of *maamarim* entitled *BeShaah SheHikdimu 5672*, *loc. cit.,* which states that even "the beginning of Your

a) the fundamental dimension of Rosh HaShanah, that it is "the beginning of Your acts," drawing down the essence of the *Or Ein Sof,* [G-d's infinite light,] (which transcends the desire for the worlds); and

b) that it is "a remembrance of the first day," that drawing down the essence of the *Or Ein Sof* also draws down the desire for the worlds, and thus [the life-energy for] the worlds' [actual] existence.[53]

Accordingly, the connection between the sounding of "the great *shofar*" and Rosh HaShanah is reflected in both these dimensions. The essence of the revelation of "the great *shofar*" which is drawn down to the Jewish people relates to "the beginning of Your acts." The elevation which this brings about within the lands of Ashur and Egypt, by contrast, relates to the "remembrance of the first day."

acts" refers to drawing down Divine influence to the world at large (drawing down [G-d's] desire for Kingship), while "a remembrance of the first day" reflects how "drawing down [G-d's] desire for Kingship draws down a desire for the existence of the worlds, and that there be a revelation of G-dly light within them." See also the following note.

53. [This latter dimension requires explanation.] As the worlds exist according to G-d's inner intent, the material dimension of their existence is not significant. What is significant is that they are the medium for the fulfillment of G-d's ultimate intent (which transcends His desire for worldly existence).

The significance of the material dimension of their existence stems from [a lower level], G-d's desire to create the worlds (which in turn originates because "He desires kindness"). Through drawing down His desire for the existence of the worlds from His inner will (as explained in the previous note), *Or Ein Sof* is (also) drawn down to the material dimension of the world's existence.

[To restate these ideas: G-d created the world because "He desired a dwelling in the lower worlds" (*Tanya,* ch. 36). The term "dwelling" implies a place where His essence is revealed, just like a man reveals his personality and character without inhibitions or restraints in his own home. The revelation of G-d's dwelling is accomplished through the observance of the Torah and its *mitzvos* by the Jewish people, for G-d vested His essence in both the Jews and the Torah. This revelation is intended to be within "the lower worlds," i.e., it will permeate our material existence. Material existence, however, does not have any independent importance; its importance is only that it is a medium through which G-d's intent can be achieved.

Thus what G-d fundamentally desires is His dwelling — there His Kingship will be manifest (to refer to the previous note). Nevertheless, since the desire is for that dwelling to be in "the lower worlds," there is also a desire for the existence of the material framework of those worlds. This, however, is merely the external dimension of His will.]

the revelation of G-d's inner will {the sublime *shofar*[69]} to be drawn down into the material realm.

From this, we can conclude that similar concepts apply with regard to the sounding of "the great *shofar*." All the efforts that have been undertaken until the present are not sufficient and the sounding of "the great *shofar*" has to be so loud that the entire Jewish people, even those "lost" and "banished" "shall come and bow down to G-d on the holy mountain in Jerusalem" in the most literal sense. May this happen in the immediate future, led by *Mashiach* who will lead us upright to our land.

69. See sec. I of this *maamar*.

acterized by *bittul,* the awareness and the feeling that all of the effects brought about by one's Divine service — those involving oneself and those involving others — do not stem from one's own virtues at all, but rather are endowed to him from above.[64]

This feeling [that our achievements do not stem from our own virtues, but rather are endowed from above] will not [necessarily] lead to a weakening of one's efforts. On the contrary, this feeling spurs a person to continue his efforts with even greater power. For when a person's Divine service is connected with his own personal identity, [of necessity,] it will be limited [according to the nature of that identity]. Even when a person serves G-d "with all [his] might,"[65] [interpreted as referring to a commitment that surpasses his individual identity,] it is still "your might," [i.e., the transcendence is relative, and does not take the person entirely beyond his individual self].[66]

When, by contrast, a person senses that the achievements brought about by his Divine service are not the result of his own power, but instead are endowments from G-d, he transcends his own personal identity and limits entirely. His Divine service is thus entirely unbounded and unrestrained, [and he is capable of overcoming all challenges].[67]

IX The *maamar* entitled *ViHayah BaYom HaHu* in *Likkutei Torah*[68] explains with regard to the sounding of the *shofar* on Rosh HaShanah, that although the [Divine energy] is drawn down primarily through the cry that emanates from one's innermost heart, it is necessary that an actual physical *shofar* be sounded, for deed possesses the highest [potential]. And this act also causes

64. [Thus although the person is progressing on his own initiative and achieving (the thrust of Tishrei), this does not represent a contradiction to the concept that "the great *shofar*" will be sounded on G-d's initiative, for even man's service is an extension of that Divine initiative.]
65. *Devarim* 6:5.
66. See *Torah Or, Bereishis,* p. 39d; *Derech Mitzvosecha,* p. 123b, *et al.*
67. See *Sefer HaMaamarim Meluket,* Vol. IV, p.197.
68. *Likkutei Torah, Devarim,* p. 59d.

VII [A connection with these concepts can be drawn] to the concept from the *maamar* of the Rebbe Maharash cited previously — that "the straits" of the *shofar* refer to the concept of a year being "meager at its outset." And as mentioned previously, this "meagerness" [does not necessarily] mean [a lack of Divine blessing, but rather] that the Jewish people *present* themselves as "poor" on Rosh HaShanah; [i.e., their self-image is permeated with humility].

We may thus conclude that even when the "straits" are produced by [a person's] own feelings of *bittul,* this is sufficient to draw down [G-d's] "abounding [mercies]." This refers to an instance when the person's Divine service is complete, but his feelings of *bittul* cause him to feel constrained. This sense of constraint is sufficient to draw down [G-d's] "abounding [mercies]."

Similar concepts apply with regard to the revelations of "the great *shofar*" which will be prompted and drawn down by the constraints felt by "those who are lost... and those who are banished." [This can be interpreted as referring to a state where a person's] Divine service is perfect, and yet [he feels "poor"], because he meditates on the concept that, compared to the magnificence the of *Or Ein Sof*, even the most genuine [and consummate] Divine service is "considered as a sin."[54]

Therefore, [regardless of his individual perfection,] the person considers himself as "lost" and "banished." This arouses and draws down the revelation of "the great *shofar*."

It is possible to say that even when the revelation of "the great *shofar*" is drawn down and revealed by a person's approach of *bittul,* the *shofar* can be considered as having been revealed on its own initiative, as reflected by the expression "will be sounded" *(yitake,* with a *kametz* under the *tof).* For when a person sees himself as poor and indigent — that he possesses nothing of his own and everything which he is given is an expression of charity, [his outlook changes]. Although his Divine service draws down revelation, he realizes and senses that this is not a result of his

54. *Sefer HaMaamarim 5659,* p. 64; see also *Sefer HaMaamarim 5651,* p. 75ff. and p. 212ff.

own personal achievements (i.e., [it is not that he has] the power to draw down [G-dliness],) but [that influence comes] as a result of the kindness of the Holy One, blessed be He.[55] Thus it is as if the *shofar* is being sounded on its own accord, without any arousal from below at all.

It is possible to add [an element of explanation] based on the statements of my revered father-in-law, the Rebbe, (in his *maamar* entitled *ViHayah BaYom HaHu*[56]). [That *maamar* states that] "the great *shofar*" will arouse the fundamental Jewish spark that exists in every Jew. It is thus understood that the desire every Jew (even those "lost" and "banished") will possess to leave the exile and ascend to Jerusalem and prostrate themselves before G-d, will come because "the great *shofar*" will arouse the true [and fundamental] desire of the Jews.[57]

This represents the difference between the redemption from Egypt and the Future Redemption. At the time of the redemption from Egypt, the Jews' desire to leave the impurity of Egypt and cling to G-d[58] was [prompted] by a revelation from above,[59] [as reflected by the verse,][60] "Draw me after You." At the time of the Future Redemption, by contrast, the desire to leave the exile and come to Jerusalem will be the [natural] desire of the Jews alone. The revelation brought about by "the great *shofar*" will merely be a catalyst that will enable [this natural] desire to be revealed.

Thus the Jews' Divine service will stem from their own initiative — the advantage of Rosh HaShanah, man's own Divine

55. For the fact that Divine influence is drawn down through our Divine service is itself an act of kindness on G-d's part. [For He transcends our realm entirely, and all of our efforts are — on their own accord — of no consequence to Him. It is only His choice to consider them that endows them with importance. This is also motivated by kindness,] so that we do not regard the influence we receive as "bread of shame."
56. Published in *HaKeriah VehaKedushah* (Tishrei, 5703); *Sefer HaMaamarim Yiddish,* p. 78ff.
57. See *Rambam, Mishneh Torah, Hilchos Gerushin,* the conclusion of ch. 2.
58. The wording is borrowed from *Tanya,* ch. 31 (p. 40b).
59. And therefore, at the time of the exodus, the Jews "fled" from Egypt (*Tanya, loc. cit.; Likkutei Torah, Vayikra* 3a).
60. *Shir HaShirim* 1:4; see the explanation of the verse in *Or HaTorah* (pp. 59 and 75), and in other sources.

service.[61] But for those who are "lost" and "banished" in a literal sense, this Divine service will come after the revelation of "the great *shofar*" which will arouse man's true, [inner] will. Drawing down the revelation of "the great *shofar*," however, will come from above. Moreover, there is also [a deeper approach] to the sound[ing] of "the great *shofar*," [dependent on the Divine service of those on an advanced level,] in which drawing down the revelation of "the great *shofar*" will also be accomplished through Divine service as explained above.

VIII On this basis, we can understand the verse: "And it shall be on that day, that a great *shofar* shall be sounded." There is a lesson [to be taken from the prophecy] that "the great *shofar* will be sounded," [although as above, the verse implies that the *shofar*] will be sounded on its own initiative, [independent of our Divine service].

We are at the end of the period of exile; only moments are left until "the great *shofar* will be sounded." {Moreover, in certain contexts, it can be said that "the great *shofar*" has already begun to be sounded, as reflected in the *maamar* [of this title delivered by] my revered father-in-law, the Rebbe.[62] This is particularly so, since many years have passed since the publication of that *maamar* until the present day, and even more so, since we have recently seen that many of those who could have been described as "lost" and as "banished," heaven forbid, have been aroused to *teshuvah* by the sounding of "the great *shofar*."[63]}

[The concept that "the great *shofar* will be sounded" on its own initiative emphasizes] that our Divine service must be char-

61. This explanation resolves the difficulty [left unresolved] in note 36. [That note had focused on the apparent contradiction between the approach of Tishrei with its emphasis on man's Divine service and the explanation that "the great *shofar*" will be sounded on G-d's initiative alone. For although "the great *shofar*" will be sounded on G-d's initiative alone, this will be merely a catalytic effect, to motivate man's Divine service. Once motivated, that Divine service will manifest man's true, inner desire and thus be considered as reflecting the approach of Tishrei.]
62. See the *sichos* of Simchas Torah, 5728, where this concept is explained.
63. Publisher's Note [translated from the original text of the *maamar*]: This *maamar* was [originally] delivered [in 5728] after the spiritual awakening that followed the Six Day War.